

39/2014

Täyden korvauksen
oikeusapupalveluiden
kustannuslaskennan
kehittäminen

*oikeusministeriö
justitieministeriet*

39/2014

Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannuslaskennan kehittäminen

4.9.2014

Julkaisun nimi	Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannuslaskennan kehittäminen
Tekijä	Tuire Honko, Sami Pajukangas, Juha Saunamäki
Oikeusministeriön julkaisu	39/2014 Mietintöjä ja lausuntoja
OSKARI numero	OM 22/33/2013
ISSN-L	1798-7105
ISSN (PDF)	1798-7105
ISBN (PDF)	978-952-259-380-1
URN	URN:ISBN:978-952-259-380-1
Pysyvä osoite	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-380-1
Asia- ja avainsanat	Oikeusapu, oikeusaputoimistot, kustannusvastaavuuslaskelma, maksullinen toiminta, palkkiot
Tiivistelmä	<p>Valtion oikeusaputoimisto voi antaa oikeudellista apua muullekin kuin oikeusapuissa tarkoitettuun oikeusapuun oikeutetulle henkilölle, jos siihen on palvelun hakijan tai oikeusaputoiminnan ajanmukaisen järjestämisen kannalta perusteltua syytä. Tällöin annetusta palvelusta peritään täysi korvaus. Täyden korvauksen asiakkaiden avustaminen ei saa haitata oikeusapulain mukaisten palvelujen antamista (Laki valtion oikeusaputoimistoista).</p> <p>Valtion oikeusaputoimistoissa käsitellään vuosittain noin 41 000 oikeusapuasiasiaa ja noin 3 000 täyden korvauksen asiaa. Täyden korvauksen asioiden osuus on ollut viime vuosina 6–7 prosenttia kaikista käsitellyistä asioista. Oikeusaputoimistot laskuttavat täyden korvauksen asiakkaalta pääsääntöisesti palkkion sen mukaan, mikä on asianajopalveluiden hinta oikeusaputoimiston sijaintipaikkakunnalla.</p> <p>Täyden korvauksen oikeusapupalvelun maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus on ollut vuosittain alle 100 prosenttia. Palvelun tuottamisesta aiheutuva kustannus on suurempi kuin palvelusta saatava tuotto. Nykyisellä kustannuslaskentamenetelmällä kustannusvastaavuus vaihtelee huomattavastikin eri toimistojen välillä.</p> <p>Työryhmän näkemyksen mukaan nykyistä laskentamallia työajankirjaussovelluksen ja kustannusten tuottamistavan osalta toimintolaskentajärjestelmällä ei ole tarpeen muuttaa. Sen sijaan täyden korvauksen asiakkaiden toimeksiantojen hoitamisesta aiheutuvien kustannusten kohdentamisen perusteita on tarpeen muuttaa. Työryhmä esittää laskentamallin muuttamista siten, että painotetun työmäärän sijaan täyden korvauksen asioiden hoitamisesta aiheutuvat kustannukset kohdennetaan kokonaiskustannuksiin toimeksiannon hoitamiseen käytetyn ajan mukaisessa suhteessa. Täyden korvauksen asiakkaan laskutuksen perusteena on toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika. Laskentamallin kehittäminen lisää laskennan luotettavuutta, selkeyttä ja käytettävyyttä.</p>

4.9.2014

Publikationens titel	Utveckling av kostnadsberäkningen för rättshjälptjänster mot full ersättning
Författare	Tuire Honko, Sami Pajukangas, Juha Saunamäki
Justitieministeriets publikation	39/2014 Betänkanden och utlåtanden
OSKARI nummer	OM 22/33/2013
ISSN-L	1798-7105
ISSN (PDF)	1798-7105
ISBN (PDF)	978-952-259-380-1
URN	URN:ISBN:978-952-259-380-1
Permanent adress	http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-259-380-1
Sak- och nyckelord	rättshjälp, rättshjälpsbyråer, kostnadsmotsvarighetskalkyl, avgiftsbelagd service, arvoden
Referat	<p>En statlig rättshjälpsbyrå kan ge juridisk hjälp även till andra än dem som är berättigade till rättshjälp enligt rättshjälpslagen, om det finns grundad anledning till detta med tanke på den som ansöker om tjänster eller för att rättshjälpsverksamheten ska kunna ordnas på behörigt sätt. I ett sådant fall tas full ersättning ut för tjänsterna. Biträdandet av klienter hos vilka full ersättning tas ut får inte hindra tillhandahållandet av tjänster enligt rättshjälpslagen (Lagen om statliga rättshjälpsbyråer).</p> <p>Statliga rättshjälpsbyråer handlägger årligen cirka 41 000 rättshjälpsärenden och cirka 3 000 ärenden mot full ersättning. Andelen ärenden i vilka klienter biträds mot full ersättning har under de senaste åren uppgått till 6–7 procent av alla behandlade ärenden. Arvodet som rättshjälpsbyråerna fakturerar av de klienter hos vilka full ersättning tas ut motsvarar i regel priset på advokattjänster på den ort där rättshjälpsbyrån är belägen.</p> <p>Kostnadsmotsvarigheten för avgiftsbelagd service i fråga om rättshjälptjänster mot full ersättning har årligen varit under 100 procent. Kostnaderna från att ordna tjänsten är större än verksamhetens intäkter. Den metod för kostnadsberäkning som för närvarande är i bruk leder till stora skillnader i fråga om kostnadsmotsvarigheten mellan olika rättshjälpsbyråer.</p> <p>Arbetsgruppen anser att det inte är nödvändigt att ändra på den nuvarande beräkningsmodellen för de delar som gäller verktyget för registrering av arbetstiden eller förfarandet för att producera kostnadsuppgifter med systemet för aktivitetsbaserad kalkylering. Däremot anser arbetsgruppen det nödvändigt att ändra på kriterierna enligt vilka utgifterna fördelas i ärenden för vilka tas ut full ersättning. Arbetsgruppen föreslår att beräkningsmodellen ändras så att kostnaderna för biträdandet av klienter hos vilka full ersättning tas ut omfattas i totalkostnaderna i proportion till den tid som går åt till att sköta uppdraget i stället för att beakta dessa ärenden i den viktade arbetsmängden. Faktureringen av klienter hos vilka full ersättning tas ut baserar sig på tiden som går åt till att sköta uppdraget. Att utveckla beräkningsmodellen ökar kalkyleringens pålitlighet, tydlighet och användbarhet.</p>

KUVAILULEHTI

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Oikeusministeriölle

Oikeusministeriö asetti 17. joulukuuta 2013 työryhmän laatimaan ehdotuksen oikeusavun liiketaloudellisen toiminnan kustannusvastaavuuden parantamiseksi. Työryhmän tehtävänä oli selvittää nykyisen kustannusvastaavuuslaskelman laskentamallin prosessi ja menetelmät, arvioida kehittämisen tarpeet sekä tehdä esitys laskentamallin kehittämisestä.

Työryhmän toimikausi oli asettamispäätöksen mukaan 1.1.–30.6.2014. Työryhmän toimikautta on jatkettu 30.9.2014 asti.

Työryhmän puheenjohtajaksi määrättiin ylitarkastaja Tuire Honko ja jäseniksi suunnittelija Sami Pajukangas ja ylitarkastaja Juha Saunamäki. Kaikki työryhmän jäsenet ovat oikeusministeriöstä. Työryhmä on kokoontunut 18 kertaa.

Työryhmän kuultavana on ollut kehittämispäällikkö Hannele Havala oikeusministeriöstä ja palvelu- ja asiakaspäällikkö Ritva Rautavaara Oikeusrekisterikeskuksesta. Työryhmä on järjestänyt oikeusaputoimistojen oikeusaputoimen johtajille kuulemis- ja infotilaisuuden.

Julkisen oikeusavun asianhallintajärjestelmän (Romeo) tietokannan asiantuntijoina ovat olleet palvelu- ja asiakaspäälliköt Kimmo Nikkilä ja Ritva Rautavaara Oikeusrekisterikeskuksesta. Työryhmän käytettävissä on ollut asianhallintajärjestelmän tietokannasta saatua tilastoa noin 3 000 täyden korvauksen asiakkaan toimeksiannon hoitamiseen ja laskutukseen liittyvistä asioista. Työryhmän laatimat kustannusvastaavuuslaskelmat perustuvat tähän aineistoon.

Saatuaan työnsä valmiiksi työryhmä luovuttaa kunnioittaen mietintönsä oikeusministeriölle.

Helsingissä 4. päivänä syyskuuta 2014

Tuire Honko

Sami Pajukangas

Juha Saunamäki

SISÄLLYS

1	Taustaa _____	10
2	Täyden korvauksen toimeksianto ja palkkio _____	13
3	Kustannusvastaavuuslaskelman prosessit ja menetelmät nykyisin _____	17
3.1	Työajankirjaus _____	17
3.2	Palkkakustannusten ja muiden kustannusten kohdennus _____	18
3.3	Kustannusten kohdentaminen kustannusvastaavuuslaskelmassa _____	19
4	Kustannusvastaavuuden laskentamallin kehittäminen _____	24
4.1	Työajankirjausjärjestelmän (Tarmo) kehittäminen _____	24
4.1.1	Työryhmän suositus _____	25
4.2	Asianhallintajärjestelmän (Romeo) kehittäminen _____	25
4.2.1	Täyden korvauksen asiakkaan lasku _____	26
4.2.2	Palkkioerittelyn tilasto _____	27
4.2.3	Työryhmän suositus _____	28
4.3	Uusi laskentamalli _____	29
4.3.1	Työryhmän esitys _____	31
LIITE 1.	Täyden korvauksen asiakkailta perittävät tuntipalkkiot toimistoittain _____	33
LIITE 2.	Täyden korvauksen toimeksiantojen kokonaispalkkiot toimistoittain _____	34
LIITE 3.	Oikeusaputoimistojen päätoiminnot ja tukitoiminnot _____	36
LIITE 4.	Toimistojen täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2013 _____	39
LIITE 5.	Esimerkki uuden kustannusvastaavuuden laskentamallin perusteista _____	40

1 Taustaa

Valtion oikeusaputoimistoja on 29 vuonna 2014. Oikeusaputoimistojen henkilömäärä on noin 920 henkilötyövuotta. Valtion oikeusaputoimistot vastaavat alueellaan oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden järjestämisestä. Oikeusaputoimistojen henkilöstöstä oikeusaputehtäviä hoitaa noin 400 henkilötyövuotta.

Oikeusavusta säädetään oikeusapulaille (257/2002), valtioneuvoston asetuksella oikeusavusta (388/2002), valtioneuvoston asetuksella oikeusavun palkkioperusteista (290/2008) ja lailla valtion oikeusaputoimistoista (258/2002). Lisäksi toimintaa ohjaavat määräykset ja ohjeet.

Valtion oikeusaputoimistojen tehtävänä on oikeusapupäätösten tekeminen ja asianajo oikeusapuasioissa. Valtion oikeusaputoimistossa kansalainen voi saada itselleen oikeudellisten asioiden hoitamista varten avustajan kokonaan tai osittain valtion varoilla. Oikeusapua annetaan hakemuksesta korvauksetta tai osakorvausta vastaan hakijan taloudellisen aseman perusteella. Valtion varoin kustannettavaa oikeusapua antavat myös asianajajat ja muut yksityiset lakimiehet.

Oikeusaputoimisto voi antaa oikeudellista apua muullekin kuin oikeusapulaisissa tarkoitettuun oikeusapuun oikeutetulle henkilölle, jos siihen on palvelun hakijan tai oikeusaputoiminnan asianmukaisen järjestämisen kannalta perustelua syytä. Tällöin palveluista peritään täysi korvaus. Täyden korvauksen asiakkaiden avustaminen ei saa haitata oikeusapulain mukaisten palvelujen antamista (Laki valtion oikeusaputoimistoista 258/2002).

Oikeusaputoimistoissa käsiteltiin noin 44 000 asiaa vuonna 2013. Lisäksi oikeusaputoimistot tekivät noin 71 000 oikeusapupäätöstä. Oikeusaputoimistojen hoitamista asioista korvauksetta hoidettiin 69 prosenttia, 24 prosenttia osakorvausta vastaan ja 7 prosenttia täyttä korvausta vastaan.

Oikeusapulaisissa säädetään perusteet oikeusapumaksun, oikeusavustajien palkkio- ja kulukorvausten sekä asiakkaan omavastuuosuuden määrittämiselle. Oikeusapulain nojalla säädettyssä valtioneuvoston asetuksessa oikeusavusta säädetään oikeusapumaksun suuruus sekä oikeusavun hakijan omavastuuosuuden määräytymisperusteet. Valtioneuvoston asetuksessa oikeusavun palkkioperusteista määrätään yksityisen ja julkisen oikeusavustajan palkkioiden ja kulukorvausten suuruudet. Valtion oikeusaputoimistoja koskevan lain 8 §:ssä säädetään korvauksesta, joka peritään muulta kuin oikeusapulaisista tarkoitettulta oikeusapuun oikeutetulta henkilöltä.

Oikeusaputoimistojen maksullisen toiminnan kustannukset olivat noin 8,1 miljoonaa euroa ja tuotot noin 5,2 miljoonaa euroa vuonna 2013. Julkisoikeudellisten suoritteiden (osa-korvausasiakkaiden) kustannukset olivat noin 6,5 miljoonaa euroa ja tuotot noin 3,7 miljoonaa euroa. Täyden korvauksen suoritteiden kustannukset olivat noin 1,6 miljoonaa euroa ja tuotot noin 1,5 miljoonaa euroa.

Täyden korvauksen asiakkaiden asioita hoidetaan liiketaloudellisin perustein, ja asiakas maksaa saamastaan palvelusta täyden korvauksen. Oikeusaputoimistot laskuttavat täyden korvauksen asiakkaalta pääsääntöisesti palkkion sen mukaan, mikä on asianajopalveluiden käypä hinta oikeusaputoimiston sijaintipaikkakunnalla.

Valtion maksullinen toiminta perustuu säädöksiin, määräyksiin ja ohjeisiin. Valtion maksullisesta toiminnasta säädetään valtion maksuperustelaisissa (150/1992). Lisäksi toimintaa ohjaavat määräykset ja ohjeet.

Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus oli 91 prosenttia vuonna 2013. Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannusvastaavuus on ollut 82 prosentin ja 91 prosentin välillä vuosina 2011–2013. Kustannusten kohdentamisessa on käytetty asianhallintajärjestelmän tietoa, jonka mukaisesti täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan työmäärän osuus painotetusta työmäärästä oli 7,1 prosenttia vuonna 2013. Kustannuksissa on otettu huomioon niiden oikeusaputoimistojen kustannukset, joilla on ollut vähintään 15 täyden korvauksen asiakasta. Vuoden 2013 osalta kustannuslaskentaperustetta tarkistettiin niin, että oikeusapupäätöksen tekemisestä aiheutuvia kustannuksia ei lueta mukaan täyden korvauksen asioiden kustannuksiin, sillä oikeusapupäätöstä ei näiden asioiden osalta tehdä. Jos laskentaperusteen muutosta oikeusapupäätösten kustannusten osalta ei olisi tehty, kustannusvastaavuusprosentti olisi ollut 84 prosenttia.

**Taulukko. Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus-%¹
(1000 euroa)**

Vuosi	2011	2012	2013
Tuotot	1 399	1 395	1 479
Kokonaiskustannukset	1 711	1 717	1 617
Kustannusvastaavuus - %	82 %	81 %	91 %

¹ Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2013

Täyden korvauksen oikeusapupalvelujen maksullinen toiminta on ollut viimeisen viiden vuoden aikana alijäämäistä. Vuosina 2009–2013 maksutulojen osuus suhteessa kustannuksiin on vaihdellut 72 prosentista 91 prosenttiin. Oikeusministeriön tavoitteena on ollut toiminnan kannattavuuden parantaminen siten, että toiminnan tuotot vastaavat kustannuksia.

Oikeusaputoimistoille tehdyn kyselyn mukaan täyden korvauksen asiakkaalta perittävät tuntihinnat on asetettu oikeusaputoimistoissa paikallisen asianajopalvelujen taksan mukaisesti. Koska hinnoitteluperiaatteet ja -perusteet ovat oikeusaputoimistojen osalta yhteneviä, on katsottu aiheelliseksi selvittää myös nykyisen kustannuslaskentamallin sisältöä. Työryhmän tehtävänä on ollut selvittää nykyisen kustannusvastaavuuslaskelman laskentamallin menetelmät ja arvioida tarpeet ja mahdollisuudet laskentamallin kehittämiseksi. Nykyinen laskentamalli on ollut käytössä yli kymmenen vuoden ajan ja siinä on peruseriaatteena painotetun työmäärän mukaisen kustannusten kohdentamisperusteen käyttäminen. Laskentamallin kehittämisessä voidaan uutena mahdollisuutena ottaa huomioon se, että oikeusaputoimistoissa on vuonna 2010 otettu käyttöön uusi asianhallintajärjestelmä (Romeo), mihin kirjataan laskutuksen perusteena olevat toimenpiteet sekä niihin käytetty työaika.

2 Täyden korvauksen toimeksianto ja palkkio

Oikeusapulakia koskevan hallituksen esityksen² mukaan oikeusaputoimisto voi tietyissä tilanteissa antaa oikeudellista apua henkilölle, joka ei täytä yleisen oikeusavun saamiseksi asetettuja edellytyksiä. Oikeudellista apua voidaan antaa, jos se helpottaa yleisen oikeusaputoiminnan järjestelyä tietyllä alueella tai jos henkilö ei saa asianajopalveluja paikkakunnan asianajajilta. Oikeusavun hakijoiden kannalta on selkeämpää, että myös ne, jotka tulojensa puolesta olisivat oikeutettuja oikeusapuun omavastuuosuutta vastaan, mutta joilla on oikeusturvavakuutus, voitaisiin ottaa oikeusaputoimiston asiakkaiksi.

Toimeksiannon alussa ei välttämättä voida tietää, onko asia sellainen, että oikeusturvetuus kattaa sen. Oikeudenkäynnit kehittyvät usein siten, että asiakas tulee ensin oikeusoppineen luo kysymään neuvoa, sen jälkeen asiassa otetaan yhteys vastapuoleen, voidaan käydä sovintoneuvotteluja ja lopulta nostetaan kanne. Toisaalta sama asia voi päättyä joko neuvontaan tai sovintoon lyhyen neuvottelun jälkeen niin, ettei asiaa viedäkään tuomioistuimen käsiteltäväksi. Esimerkiksi vahingonkorvausvaatimus kuuluu ensin mainitussa tilanteessa oikeusturvavakuutuksen piiriin, mutta jälkimmäisessä ei. Asiakkaiden kannalta olisi tarkoituksenmukaista, että asian tutkimisen aloittava oikeusaputoimisto voisi myös hoitaa asian.

Toisaalta oikeusapua voi saada laajaan asiaan silloinkin, kun oikeusturvavakuutuksen enimmäismäärä ylittyy. Koska yleensä on ennakolta vaikea arvioida, missä asioissa näin käy, olisi hallituksen esityksen mukaan tarkoituksenmukaisinta, että oikeusaputoimistot voisivat hoitaa mainittujen oikeusavun hakijoiden asian alusta loppuun. Siltä osin kuin oikeusturvavakuutus kattaa näiden asioiden hoitamisen, oikeusaputoimistot antaisivat asianajopalvelunsa täyttä korvausta vastaan esittäen laskut vakuutusyhtiölle, jossa asiakkaalla on oikeusturvavakuutus.

Oikeusaputoimistoissa käsitellään vuosittain noin 3 000 täyden korvauksen asiaa, mikä on ollut noin 6–7 prosenttia kaikista käsitellyistä asioista. Täyden korvauksen asioita hoidettiin kaikissa oikeusaputoimistoissa vuonna 2013, mutta niiden määrä vaihteli toimistoittain (vaihteluväli 5–288 toimeksiantoa per toimisto).

² HE 82/2001 vp

Taulukko. Oikeusaputoimistojen täyden korvauksen toimeksiantojen määrä vuosina 2011–2013³

Vuosi	2011	2012	2013
Oikeusaputoimistojen käsittelemät asiat	47 873	44 607	44 164
Täyden korvauksen asioiden määrä	3 077	2 944	3 006
Täyden korvauksen asioiden osuus kaikista käsitellyistä asioista (%)	6 %	7 %	7 %

Vuonna 2013 täyden korvauksen asioista puolet oli perintöasioita. Itä-Suomen oikeusapupiirissä oli eniten ja Kouvolan oikeusapupiirissä vähiten täyden korvauksen asioita.

Taulukko. Täyden korvauksen toimeksiannot asiaryhmittäin vuonna 2013⁴

Avoliitto- ja perheoikeudelliset asiat	524
Perintöasiat	1 472
Huoneenvuokra-asiat	32
Kiinteistöasiat	291
Yksityishenkilön velkajärjestely	9
Velkomusasiat	87
Palvelusuhde- ja tasa-arvoasiat	16
Vahingonkorvausasiat	46
Eläke- ja muut sosiaalisiin etuuksiin liittyvät asiat	25
Rikosasiat	246
Irtain omaisuus	33
Yhteensä	3 006

³ Oikeusaputoimistojen asianhallintajärjestelmä Romeo

⁴ Oikeusaputoimistojen asianhallintajärjestelmä Romeo

Täyden korvauksen asiakkaalta perittävä tuntipalkkio

Oikeusministeriö on pyytänyt oikeusaputoimistoilta tietoja täyden korvauksen asiakkaalta perittävästä tuntipalkkiosta. Oikeusaputoimistojen perimä palkkio vaihtelee välillä 130–200 euroa/tunti ilman arvonlisäveroa. Täyden korvauksen asiakkaalta peritään palkkio, joka vastaa paikallisen asianajopalvelun mukaista hintaa.

Täyden korvauksen asiakkaan tuntipalkkio on

- Helsingin oikeusapupiirin toimistoissa (Helsinki, Itä-Uusimaa, Järvenpää nykyinen Keski-Uusimaa, Länsi-Uusimaa) välillä 170–200 euroa/tunti
- Itä-Suomen oikeusapupiirin toimistoissa (Mikkeli ja Savonlinna nykyinen Etelä-Savo, Kainuu, Keski-Savo, Pohjois-Karjala, Iisalmi ja Kuopio nykyinen Pohjois-Savo) välillä 145–190 euroa/tunti
- Kouvolan oikeusapupiirin toimistoissa (Kotka ja Kouvola nykyinen Kymenlaakso, Lappeenranta, Lahti nykyinen Päijät-Häme, Hyvinkää nykyinen Keski-Uudenmaa) välillä 180–200 euroa/tunti
- Rovaniemen oikeusapupiirin toimistoissa (Kemi-Tornio, Lappi, Oulu, Oulunseutu nykyinen Oulu, Rovaniemi, Ylivieska) välillä 140–170 euroa/tunti
- Turun oikeusapupiirin toimistoissa (Ahvenanmaa, Kankaanpää, Kanta-Häme, Rauma, Tampere nykyinen Pirkanmaa, Pirkanmaa, Turku, Varsinais-Suomi) välillä 130–200 euroa/tunti
- Vaasan oikeusapupiirin toimistoissa (Etelä-Pohjanmaa, Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaa, Keski-Suomi, Pori) välillä 160–200 euroa/tunti

Täyden korvauksen asiakkailta perittävät tuntipalkkiot toimistoittain on liitteessä 1.

Täyden korvauksen toimeksiannon keskimääräinen kokonaispalkkio

Oikeusaputoimistoissa käsiteltiin noin 3 000 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 1,5 miljoonaa euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oli 492 euroa.

- Helsingin oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 118 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 51 260 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 434 euroa
- Itä-Suomen oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 878 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 381 216 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 434 euroa.

-
- Kouvolan oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 63 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 66 112 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 1 049 euroa
 - Rovaniemen oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 734 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 259 006 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 353 euroa
 - Turun oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 490 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 297 781 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 608 euroa
 - Vaasan oikeusapupiirin oikeusaputoimistoissa käsiteltiin 723 täyden korvauksen toimeksiantoa vuonna 2013 ja maksullisen toiminnan tuotot olivat 397 819 euroa. Toimeksiannon keskimääräinen palkkio oikeusapupiirissä oli 550 euroa

Täyden korvauksen toimeksiantojen kokonaispalkkiot toimistoittain on liitteessä 2.

3 Kustannusvastaavuuslaskelman prosessit ja menetelmät nykyisin

Nykyinen täyden korvauksen oikeusapupalvelujen kustannusvastaavuuslaskelman laskentamalli on ollut käytössä yli kymmenen vuoden ajan ja siinä on peruseriaatteena painotetun työmäärän mukaisen kustannusten kohdentamisperusteen käyttäminen.

Kustannukset on tuotettu oikeusministeriön työajankirjaus- ja toimintolaskentajärjestelmällä (Tarmo). Järjestelmän työajankirjaussovellus on käytössä kaikissa oikeusaputoimistoissa. Oikeusaputoimistojen kustannusvastaavuuslaskelmat on laadittu oikeusministeriön talousyksikössä kerran vuodessa tilinpäätöksen yhteydessä.

Nykyisen laskentamallin etuna on sen yksinkertaisuus ja se, että malli on pysynyt samana jo useamman vuoden ajan. Varsinaista laskentaa haittaavia tekijöitä ei ole nykyisessä mallissa, mutta kehittämisen kohteena voidaan nähdä kustannusten kohdentamisperusteena käytettävän painotetun työmäärän korvaaminen todelliseen toimeksiannon hoitamiseen käytetyllä työajalla.

3.1 Työajankirjaus

Oikeusaputoimistojen henkilöstö kohdistaa työaikansa työajankirjausjärjestelmään vähintään neljä kertaa vuodessa. Kirjaukset tehdään oikeusaputoimen ja yleisen edunvalvontatoimen päätoiminnoille ja tukitoiminnoille. Oikeusavussa on 17 päätoimintoa ja 13 tukitoimintoa ja yleisessä edunvalvonnassa on 13 päätoimintoa ja 14 tukitoimintoa. Oikeusaputoimistojen henkilöstö kohdentaa työaikansa joko tunti- ja minuuttikirjauksina tai prosentuaalisina kirjauksina kullekin toiminnolle sen mukaan, miten paljon työaikaa on mennyt tehtävän hoitamiseen.

Henkilöstön kirjausten perusteella lasketaan kunkin viraston eri henkilöstöryhmien mukaiset henkilötyövuosijakaumat toiminnoittain. Jos henkilö ei ole tehnyt työajankirjausta tai se on tehty osittain, henkilön henkilötyövuosi kohdistetaan toiminnoille keskiarvon mukaan

Kohdistusääntö 1.

Kirjauksia on tehty vain osittain: omien tehtyjen kirjausten keskiarvot puuttuvalle ajalle

Kohdistussääntö 2.

Kirjaukset puuttuvat kokonaan: oman viraston oman henkilöstöryhmän mukaiset keskiarvot

Kohdistusääntö 3.

Kirjaukset puuttuvat kokonaan eikä viraston keskiarvoa ole: kaikkien virastojen oman henkilöstöryhmän mukaiset keskiarvot

Työajankirjausta ja henkilötyövuosilaskentaa varten tarvittavat tiedot henkilöiden palvelujaksoista ja poissaoloista siirretään työajankirjaus- ja toimintolaskentajärjestelmään henkilötietojärjestelmästä (Prima) kuukausittain.

Oikeusaputoimistojen työajankohdennusprosentti oli keskimäärin 61 prosenttia vuonna 2013. Työajankohdennusprosentti oli 100 prosenttia yhdellä toimistolla. Työajankohdennus oli 80–99 prosenttia 10 toimistolla, 60–79 prosenttia 10 toimistolla ja 10–59 prosenttia 11 toimistolla. Työajankohdennus puuttui kokonaan kahdesta toimistosta.

Oikeusaputoimistojen päätoiminnot ja tukitoiminnot ovat liitteessä 3.

3.2 Palkkakustannusten ja muiden kustannusten kohdennus

Henkilötietojärjestelmästä siirretään työajansovellus – ja toimintolaskentajärjestelmään palkka- ja palkkiotiedot. Palkat ja sivukulut kohdennetaan toiminnoille henkilökohtaisen henkilötyövuosi-jakauman perusteella ja palkkiot sivukuluineen suoraan palkkiokirjauksessa olevan toimintokoodin perusteella.

Muut kustannukset kohdennetaan taloudenohjausjärjestelmästä (Raindance) virastoille, henkilöstöryhmille ja toiminnoille pääosin työajan kirjausten perusteella tuotetun henkilötyövuosijakauman mukaisesti. Osa menoista on kirjattu jo laskun yhteydessä suoraan toiminnoille toimintokoodia käyttäen. Virastojen kustannuksiksi ao. tukitoiminnoille vyörytetään oikeusaputoimistojen yhteiset kustannukset eli ict-menot, palvelukeskusmaksut ja osa oikeushallinto-osaston koulutusyksikön koulutusmenoista.

Poissaolojen (loma, sairausloma ym.) kustannukset lasketaan erikseen henkilöstöjärjestelmästä tulevien tietojen perusteella. Poissaolojen kustannukset vyörytetään samassa yhteydessä, kun tukitoimintojen kustannukset vyörytetään, oikeusavun päätoiminnoille.

3.3 Kustannusten kohdentaminen kustannusvastaavuuslaskelmassa

Oikeusaputoimistojen täyden korvauksen asiakkaiden kustannusvastaavuuslaskelmissa kustannukset on kohdennettu täyden korvauksen asiakkaiden suoritteiden painotetun työmäärän mukaisessa suhteessa. Painotettu työmäärä muodostuu toimeksiannon hoitamiseen käytetystä resurssista ja ajasta. Painotetun työmäärän taustalla on toimenpiteiden painokertoimet. Yksittäisen toimenpiteen painokerroin (esim. asiakirjan laatiminen) on määräytynyt sen mukaan, miten paljon resurssia ja aikaa toimenpiteen käsittely vaatii. Painokerroin on pieni vähemmän resurssia ja aikaa vaativilla toimenpiteillä ja suuri enemmän resurssia ja aikaa vaativilla toimenpiteillä.

Täyden korvauksen asiakkaiden osuus painotetusta kokonaistyömäärästä oli 7,1 prosenttia vuonna 2013 ja 7,2 prosenttia vuonna 2012. Oikeusaputoimistot kirjaavat toimeksiannot ja niiden hoitamiseen liittyvät toimenpiteet asianhallintajärjestelmään (Romeo). Toimenpidekohtaiset painokertoimet on määritelty järjestelmään. Painotettu työmäärä raportoidaan asianhallintajärjestelmästä.

Taulukko. Oikeusaputoimistojen täyden korvauksen asioiden työmäärän osuus kokonaispainotetusta työmäärästä vuonna 2013⁵

Toimenpide	Toimenpiteen painokerroin	Painotettu työmäärä, kaikki asiat	Painotettu työmäärä, täyden korvauksen asiat	Täyden korvauksen työmäärän osuus painotetusta työmäärästä (kaikki asiat)
Puhelinneuvo	0,2	1 287		
Oikeudellinen neuvo	1	8 965		
Muu toimenpide	2	15 932	928	5,8 %
Hallintoviranomaisen käsittely	2	1 800	166	9,2 %
Asiakirjan laatiminen	4	37 336	6 704	18,0 %
Avustaminen toimituksessa	10	4 440	450	10,1 %
Käräjäoikeus				
– kirjallinen käsittely	5	17 420	1 055	6,1 %
– suullinen käsittely	10	43 280	2 210	5,1 %
Hovioikeus				
– kirjallinen käsittely	13	6 305	390	6,2 %
– suullinen käsittely	18	5 580	342	6,1 %
Korkein oikeus				
– kirjallinen käsittely	24	2 400	216	9,0 %
– suullinen käsittely	32	864		
Hallinto-oikeus				
– kirjallinen käsittely	6	3 336	78	2,3 %
– suullinen käsittely	10	400	20	5,0 %
Korkein hallinto-oikeus				
– kirjallinen käsittely	13	2 782	78	2,8 %
– suullinen käsittely	18	18		
Erityistuomioistuimien				
– kirjallinen käsittely	6	2 478	108	4,4 %
– suullinen käsittely	14	42	14	33,3 %
Yhteensä (sisältää OATJ -lisän ja OAP yksityisille)		178 727	12 759	7,1 %

⁵ Oikeusaputoimistojen asianhallintajärjestelmä Romeo

Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmien kustannuksista vähennetään niiden toimistojen kustannukset, joissa on ollut vähän täyden korvauksen asiakkaita. Vähäinen asiakkaiden määrä nostaa kustannuksia merkittävästi enemmän mitä voidaan olettaa näiden asiakkaiden aiheuttavan. Vuosina 2012–2013 laskelmissa on otettu huomioon niiden toimistojen kustannukset, joissa on ollut vähintään 15 täyden korvauksen asiaa.

Oikeusaputoimistojen maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmissa kustannukset on kohdennettu maksulliseen toimintaan suoritteiden painotetun työmäärän mukaisessa suhteessa. Kustannukset on tuotettu oikeusministeriön toimintolaskentajärjestelmällä. Järjestelmän työajankirjaussovellus on käytössä kaikissa oikeusaputoimistoissa.

Vuoden 2013 osalta kustannuslaskentaperustetta tarkistettiin niin, että oikeusapupäätöksen tekemisestä aiheutuvia kustannuksia ei lueta mukaan täyden korvauksen asioiden kustannuksiin, sillä oikeusapupäätöstä ei näiden asioiden osalta tehdä. Vuonna 2013 kustannusvastaavuus oli 91 %. Jos laskentaperusteen muutosta oikeusapupäätösten kustannusten osalta ei olisi tehty, kustannusvastaavuusprosentti olisi ollut 84 %.

Oikeusaputoimistojen kustannuslaskentaa toteutetaan oikeusministeriön työajankirjaus- ja toimintolaskentajärjestelmällä (Tarmo). Oikeusaputoimistojen henkilöstö kirjaa työaikansa työajankirjaussovellukseen oikeusaputoimen ja yleisen edunvalvonnan tehtävien osalta päätoiminnoille sekä erilaisten hallinnollisten tehtävien ja kehittämistehtävien osalta tukitoiminnoille. Työaikakirjausten perusteella oikeusaputoimistojen toiminnasta aiheutuvat kokonaiskustannukset kohdistetaan em. toiminnoille.

Nykyään työajankirjauksessa ja toimintolaskennassa ei ole erikseen toimintoja, joihin voitaisiin kohdistaa täyden korvauksen asiakkaiden asioihin käytetty työaika. Tästä syystä täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannusvastaavuuslaskelmien laatimisessa käytetään toimintolaskennan osalta ainoastaan sitä tietoa, kuinka suuri osa oikeusaputoimistojen kustannuksista kohdistuu oikeusaputoimeen erotuksena yleiseen edunvalvontaan kohdistuvista kustannuksista. Kustannusvastaavuuslaskelmassa kustannusten jakoperusteena käytetään painotetun työmäärän mukaista prosenttiosuutta, kuten edellä on mainittu.

Työryhmä on työnsä aikana yleisesti arvioinut toimintolaskennan työajankirjausten ja kustannusten kohdistamisen luotettavuutta sekä painotetun työmäärän mukaisen prosenttiosuuden käyttämistä kustannusten jakoperusteena kustannusvastaavuuslaskelmassa. Työajankirjausten perusteella toiminnoille kohdistettujen oikeusaputoimistojen kokonaiskustannusten jakauma vaikuttaa luotettavalta. Kustannusten jakautuminen eri toiminnoille on ollut vuosien välillä varsin vakaata ja kustannuskehitys on vastannut toimintamenojen vuosikehitystä. Sen sijaan painotetun työmäärän mukaisen prosenttiosuuden käyttäminen kustannusvastaavuuslaskelman laatimisessa vaikuttaa työryhmän arvion mukaan suhteellisen epätarkalta menetelmältä. Tähän arvioon työryhmässä on päädytty vertaamalla virastokohtaisesti Romeo-asiankäsitteilyjärjestelmään kirjattuja

täyden korvauksen asioiden laskutettuja tuntimääriä koko maan painotetun työmäärän mukaiseen prosenttiosuuteen. Täyden korvauksen asioiden määrä ja niihin käytetyn työtuntien määrä vaihtelee virastoittain huomattavasti. Tästä syystä koko maan keskiarvon mukaisen painotetun työmääräarvion käyttäminen on omiaan aiheuttamaan kustannusvastaavuuslaskelman laatimisessa sattumanvaraisuutta.

Liitteessä 4 on laskettu oikeusaputoimistoittain täyden korvausten asioiden kustannusvastaavuus käyttäen jokaisen toimiston osalta keskimääräistä painotetun työmäärän prosenttiosuutta 7,1 %. Tällä menetelmällä tuloksissa on toimistojen välillä huomattava vaihteluväli 6 %–320 %. Kaikkien oikeusaputoimistojen keskimääräinen kustannusvastaavuusprosentti on tässä laskelmassa 78 %. Tämä poikkeaa tilinpäätöksessä esitetystä 91 %:n kustannusvastaavuudesta siitä syystä, että tilinpäätöksen laskelmassa on vähennetty niiden toimistojen kustannukset, joissa täyden korvauksen asioiden määrä on vähäinen.

Taulukko. Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2011 - 2013⁶

	VUOSI 2011	VUOSI 2012	VUOSI 2013	MUUTOS 2012/2013
TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot				
– maksullisen toiminnan myyntituotot	1 374 668	1 366 096	1 451 666	6 %
– maksullisen toiminnan muut tuotot	24 428	28 952	27 044	-7 %
Tuotot yhteensä	1 399 096	1 395 048	1 478 710	6 %
KUSTANNUKSET				
Maksullisen toiminnan erilliskustannukset				
– aineet, tarvikkeet ja tavarat	14 338	15 415	13 567	-12 %
– henkilöstökustannukset	938 393	920 885	915 925	-1 %
– vuokrat	81 379	85 397	78 815	-8 %
– palvelujen ostot	79 706	93 448	44 811	-52 %
– muut erilliskustannukset	16 529	15 527	15 151	-2 %
Erilliskustannukset yhteensä	1 130 346	1 130 672	1 068 269	-6 %
KÄYTTÖJÄÄMÄ				
Maksullisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
– tukitoimintojen kustannukset	572 019	569 025	533 454	-6 %
– poistot	7 650	15 918	14 401	-10 %
– korot	617	1 097	729	-34 %
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	580 286	586 040	548 584	-6 %
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 710 632	1 716 712	1 616 853	-6 %
Ylijäämä (+) / alijäämä (-)	-311 536	-321 664	-138 143	-57 %
Kustannusvastaavuus- %	82 %	81 %	91 %	
Käyttöjäämä % tuloista	19 %	19 %	28 %	
Ylijäämä/alijäämä % tuloista	-22 %	-23 %	-9 %	

⁶ Oikeusministeriön kirjanpitoyksikön (KPY 150) tilinpäätös vuodelta 2013

4 Kustannusvastaavuuden laskentamallin kehittäminen

Nykyisin kustannusvastaavuuslaskelman laatimisessa käytetään usean eri järjestelmän tietoja (Tarmo, Prima, Raindance, Romeo). Oikeusaputoimistojen täyden korvauksen asiakkaiden kustannusvastaavuuslaskelmissa kustannukset on kohdennettu täyden korvauksen asiakkaiden suoritteiden painotetun työmäärän mukaisessa suhteessa.

Työryhmän näkemyksen mukaan selkein kehittämisen kohde on täyden korvauksen kustannusten kohdentamisperuste. Työryhmän mielestä painotettu työmäärä voidaan korvata täyden korvauksen asiakkaan toimeksiannon hoitamiseen käytetyllä todellisella työajalla. Työryhmän mielestä ei ole syytä muuttaa nykyistä laskentamallia työajankohdennuksen ja toiminnan kokonaiskustannusten laskennan osalta.

Työryhmä on selvittänyt laskennan kehittämistä kahden eri järjestelmän osalta. Tarkastelun kohteena ovat oikeusministeriön työajankirjausjärjestelmä Tarmo ja oikeusaputoimistojen asiankäsittelyjärjestelmä Romeo.

4.1 Työajankirjausjärjestelmän (Tarmo) kehittäminen

Oikeusaputoimistojen henkilöstö kohdistaa toimeksiannon hoitamiseen käytetyn työajan päätoiminnoille ja tukitehtäviin käytetyn työajan tukitoiminnoille. Päätoiminnot vastaavat pääosin asianhallintajärjestelmä (Romeo) toimenpidejaottelua.

Nykyisin työajanseurantaa ei ole erikseen täyden korvauksen asian osalta. Työajanseurantaa olisi mahdollista kehittää siten, että täyden korvauksen toimeksianto on erillinen seurantakohte. Henkilö kohdistaisi täyden korvauksen toimeksiannon hoitamiseen käytetyn työajan päätoiminnon lisäksi kohteelle ”täyden korvauksen asia”.

Työajankirjauksiin perustuvan seurannan kehittäminen tilanteessa, jossa järjestelmä voi poistua käytöstä osittain tai kokonaan ei ole toiminnan jatkuvuuden kannalta tehokasta. Valtion yhteiset talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ja niitä tukeva Kieku- järjestelmä otetaan käyttöön oikeusministeriön hallinnonalalla syksyllä 2016. Tällä hetkellä ei ole varmuutta nykyisen työajankohdennusjärjestelmän soveltuvuudesta ja sen käytettävyydestä Kieku- järjestelmän rinnalla.

4.1.1 Työryhmän suositus

Seurannan luotettavuus ja järjestelmän kehittäminen

- työajanseurantajärjestelmän päätoimintojen ja asianhallintajärjestelmän toimenpiteiden avaaminen sekä yhdenmukaistaminen seurannan parantamiseksi
- henkilöstö kirjaa työaikansa säännöllisesti luotettavuuden parantamiseksi
- työajankohdennuksen seurantakohteita kehitettäessä tulee harkittavaksi perustaa uusi seurantakohte ”täyden korvauksen asia”

4.2 Asianhallintajärjestelmän (Romeo) kehittäminen

Oikeusaputoimistot kirjaavat asianhallintajärjestelmään täyden korvauksen asiakkaan toimeksiannon ja sen hoitamiseen liittyvät laskutettavat toimenpiteet ja niihin käytetyn ajan. Järjestelmässä muodostetaan myös asiakkaan lasku ja se lähetetään sähköisesti kirjanpitoon maksatusta varten. Täyden korvauksen asiakkaan laskutuksen perusteena on toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika ja muut tehtävän hoitamisesta aiheutuneet kulut.

Varsinainen maksatus ja siihen liittyvä kirjanpito tehdään talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksessa (Palkeet). Kirjanpidossa laskut ovat myyntisaamisena niin pitkään kuin asiakas on maksanut laskun ja suoritus on saapunut tulotilille. Kirjanpitojärjestelmään siirtyneistä laskuista muodostuu alustava laskuluettelo, joka toimitetaan toimeksiantoa hoitaneeseen oikeusaputoimistoon asiatarkastettavaksi ja hyväksyttäväksi. Laskut lähtevät prosessissa eteenpäin, kun alustava laskuluettelo on hyväksytty.

Työryhmän näkemyksen mukaan toimeksiantojen hoitamiseen käytetyn työajan käyttöä kustannusvastaavuuslaskelman laadinnassa puoltaa seuraavat asiat

Tiedon luotettavuus. Asiakkaan laskutuksen perusteena on toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika.

Tiedon kattavuus. Toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika sisältää oikeusavustajan ja kansliahenkilökunnan työpanoksen.

Tiedon yhtenäisyys. Täyden korvauksen asiakkaan tiedot ovat yhdessä ja samassa asianhallintajärjestelmässä aina toimeksiannon alkamisesta (uusi asia) toimeksiannon päättymiseen asti (maksu kirjanpidossa).

Tiedon jatkuvuus. Asianhallintajärjestelmä on käytössä Kiekuun siirtymisen jälkeenkin.

Työryhmän selvityksen mukaan nykyisiä laskun muodostamisen, tiedonsiirron ja tilastoinnin menetelmiä tulisi kuitenkin kehittää kustannusvastaavuuslaskelman luotettavuuden varmistamiseksi.

4.2.1 Täyden korvauksen asiakkaan lasku

Täyden korvauksen asiakkaan lasku ja sen erittely perustuu hoidettuun toimeksiantoon. Asiakkaan lasku sisältää vähintään seuraavat tiedot

- oikeusaputoimiston nimi ja yhteystiedot
- laskun päivä ja asian numero
- asiakkaan nimi ja syntymäaika
- asia (esim. testamentin laatiminen) ja erittely tehdyistä toimenpiteistä
- toimenpidekohtainen hinta
- asian hoitamiseen käytetty kokonaistuntimäärä
- asian hoitamisen palkkio ja muu kulu
- laskutettava summa ilman arvonlisäveroa
- arvonlisäveron osuus
- laskun loppusumma (sisältäen alv)

Asiakkaan laskusta siirtyy kirjanpitojärjestelmään maksatusta varten vähintään seuraavat tiedot

- oikeusaputoimiston tunnus
- asiakastiedot
- laskutettava summa ilman arvonlisäveroa
- arvonlisäveron osuus
- laskun loppusumma

Asianhallintajärjestelmässä muodostettavan ja sähköisesti kirjanpitojärjestelmään siirtyvän laskun tiedonsiirtoa ja sen seurantaan pitää kehittää yksityiskohtaisemmaksi ja selkeämmäksi. Asianhallintajärjestelmässä muodostetuista laskuista syntyy siirtotiedosto, joka siirtyy sähköisenä kirjanpitojärjestelmään (Raindance) varsinaista maksatusta varten.

Työryhmän selvityksen mukaan näiden kahden järjestelmän välillä ei ole nykyisin tiedonsiirtoa seuraavissa tapauksissa

- laskua korjataan tai oikaistaan kirjanpidossa
- asiakas on maksanut laskun ministeriön tulotilille
- asiakkaan lasku tehdään manuaalisesti

Tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi on tärkeää, että tiedonsiirto kahden järjestelmän välillä kattaa myös yllä mainitut tiedot.

4.2.2 Palkkioerittelyn tilasto

Työryhmän käytössä on ollut täyden korvauksen asiakkaiden laskutukseen perustuvaa erittelytietoa oikeusavustajan palkkion muodostumisesta. Palkkioerittelyä muodostuu, kun oikeusaputoimisto kirjaa asiankäsitteilyjärjestelmään toimeksiannon hoitamiseen liittyviä toimenpiteitä. Asiakkaan lasku muodostuu näistä kirjauksista.

Oikeusavustajan palkkioerittelyn tilastot sisältävät esimerkiksi seuraavia tietoja

- oikeusaputoimiston nimi
- asiaryhmä (esim. perintöasia)
- asianumero (järjestelmän numero asialle)
- laskunpäivä (laskun tekopäivä)
- laskuntunnus (järjestelmän tunnus)
- toimenpidepäivä
- laskutuslaji (palkkio, palkkio/valmistautuminen, palkkio/muut, muut asiakirjat, istuntoaika, matkakulut, matka-aika istuntoon, muu matka, alv-erotomat kulut, muut kulut, todistelukulut alv 0 %, tulkkaus- ja käännöspalvelut)
- selite (toimenpide/ vapaa teksti)
- tyyppi (tuntia, kertaa)
- lukumäärä (käytetty aika)
- yksikköhinta (tuntipalkkio)
- rivi yhteensä (palkkio ilman alv)
- lasku yhteensä (sisältää palkkion + alv)

Yksittäisen toimeksiannon käsittely saattaa sisältää useita eri toimenpiteitä. Tehdyistä toimenpiteistä laskutetaan käytetyn ajan perusteella, joka vaihtelee minuuteista useampaan tuntiin. Pääsääntöisesti asiakkaan lasku muodostuu tuntipalkkioerusteisesti. Jonkin verran on myös kertakorvaukseen perustuvia palkkioita. Kertakorvauserusteisten toimeksiantojen hoitamiseen käytetty aika tulisi kirjata järjestelmään nykyistä tarkemmin.

Työryhmän käytössä olevissa palkkioerittelyn tilastoissa oli jonkin verran epäyh-teneväisyyttä toimeksiannon hoitamisesta veloittettavan summan ja toimeksiannon hoi-tamiseen käytetyn ajan välillä. Työryhmän näkemyksen mukaan joistain palkkioeritte-lyssä olleista toimeksiannoista ei pystynyt täysin luotettavasti arvioimaan mistä ja miten yksittäisen asian kokonaispalkkio on muodostunut.

Työryhmän näkemyksen mukaan nykyinen palkkioerittelyn tilasto on liian laaja ja yk-sityiskohtainen kokonaisnäkemyksen saamiseksi. Työryhmällä ei ollut käytettävissä luotettavaa tiedoiltaan suppeampaa palkkioerittelyn tilastoa.

4.2.3 Työryhmän suositus

Toiminta- ja menettelytapojen kehittäminen

- muodostetaan asianhallintajärjestelmän ja kirjanpitojärjestelmän välille laskukohtainen tiedonsiirtoraportti, kun
 - laskua muutetaan kirjanpidossa
 - asiakas on maksanut laskun ja suoritus on tullut tulotilille
 - lasku saapuu manuaalisesti Palkeisiin (ensisijaisesti laskut muodoste-taan asianhallintajärjestelmässä)
- laaditaan palkkiolasku nykyistä tarkemmin erittelemällä
 - asiakohtainen tuntipalkkio sekä kertakorvaus ja niihin käytetty aika
 - muut asian käsittelyyn liittyvät kulut
- lisätään asianhallintajärjestelmässä laadittavan asiakaslaskun erittelyyn merkintä ”täyden korvauksen asiakas”
- kehitetään asianhallintajärjestelmän tilastointia
 - asiakohtainen palkkio ilman toimenpide-erittelyä
 - asiakohtainen palkkio eriteltynä tunti, kertakorvaus ja muut kulut
 - asiakohtaisen palkkion yhteissumma (ilman arvonnlisäveroa ja arvonn-lisäveron mukaan)

4.3 Uusi laskentamalli

Oikeusaputoimistojen kustannusvastaavuuslaskelman laskentamallin ehdotetaan pysyvän nykyisten sääntöjen mukaisena työajankohdennuksen ja toiminnan kustannusten laskennan osalta. Työajankohdennus olisi edelleen käytössä kaikissa oikeusaputoimistoissa ja kustannukset laskettaisiin työajankirjausjärjestelmässä oleville toiminnoille.

Työryhmän ehdottamat muutokset koskevat täyden korvauksen asiakkaiden toimeksiantojen hoitamiseen käytettävän työajan laskentatapaa. Nykyisessä mallissa kustannukset kohdennetaan täyden korvauksen suoritteiden painotetun työmäärän mukaisessa suhteessa.

Uudessa laskentamallissa kustannukset kohdennetaan täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamiseen käytetyn ajan mukaisessa suhteessa. Kustannusvastaavuuslaskelman laadintaa varten tarvitaan tietoa henkilöstön tehollisesta työajasta, täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamisen osuudesta tehollisesta työajasta ja oikeusaputoimistojen kokonaiskustannuksista.

Työryhmän ehdottaa, että tieto täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamiseen käytetystä ajasta raportoidaan asiankäsitelyjärjestelmästä (Romeo). Työryhmän näkemyksen mukaan työajankirjausjärjestelmään (Tarmo) perustuvan tiedon käyttäminen ei ole järkevää, koska järjestelmä saattaa poistua käytöstä Kiekuun siirtymisen myötä.

Tehollinen työaika

Tehollisella työajalla tarkoitetaan työaika, jonka työntekijä käyttää työtehtäviensä hoitamiseen. Oikeusaputoimistoissa on käytössä työajansovellus, johon työntekijä kirjaa tehtävien hoitamiseen käytetyn työaikansa. Tehollisen työajan laskennassa tarvittavat oikeusaputoimiston kokonaishenkilötyövuositiedot saadaan työajansovelluksesta. Henkilötyövuosilaskenta sisältää oikeusavustajien ja kansliahenkilökunnan kirjaukset päätoiminnoille. Kokonaishenkilötyövuosista vähennetään oikeusapupäätöksiin ja tukitoimintoihin kirjatut henkilötyövuodet, koska ne eivät ole täyden korvauksen toimeksianton substanssia. Laskennassa lähdetään olettamuksesta, että täyden korvauksen asiakkaalle ei tehdä oikeusapupäätöstä, kielteinen oikeusapupäätös ei ole substanssiasian hoitamista ja mahdollinen oikeusapuasiakkuus on päättynyt, kun oikeus oikeusapuun lakkaa.

Tehollisen työajan laskennassa työaika muunnetaan työtunneiksi, johon tarvitaan tietoa työntekijän säännöllisestä työajasta ja tehollisten työpäivien lukumäärästä. Virkamiehen säännöllinen työaika on 7 tuntia ja 15 minuuttia vuorokaudessa. Vuodessa on 250–255 työpäivää pyhäpäivien sijoittumisesta riippuen. Työpäivistä vähennetään loma, sairauslomat ja muut poissaolot (ml. koulutus), joita ei sisällytetä teholliseen työaikaan.

Täyden korvauksen toimeksiantojen osuus tehollisesta työajasta

Täyden korvauksen asiakkaiden toimeksiantojen hoitamiseen käytetty tehollinen työaika saadaan asianhallintajärjestelmästä, kun laskutuksen perusteena on toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika. Laskennassa lähdetään olettamuksesta, että oikeusavustajan palkkio sisältää kaikki toimiston kustannukset ja se sisältää oikeusavustajan ja kansliahenkilökunnan toimeksiannon hoitamiseen käytetyn ajan.

Toimeksiantojen hoitaminen vaatii oikeusavustajan ja kansliahenkilökunnan työpanosta. Asiankäsittelyjärjestelmästä ei ole saatavilla tietoa siitä, mikä osuus palkkion muodostumisesta on oikeusavustajan työaika ja kansliahenkilökunnan työaika. Tiedon luotettavuus paransi, jos tieto työajan kohdentumisesta olisi saatavilla (esimerkiksi työajan-sovellusjärjestelmään perustetaan uusi seurantakohde ”täyden korvauksen asia”).

Laskenta sisältää vain täyden korvauksen toimeksiannon hoitamiseen käytetyn työajan. Työryhmän näkemyksen mukaan henkilöstön poissaolot, oikeusapupäätösten ja tuki-toimintojen henkilötyövuodet eivät ole täyden korvauksen toimeksiannon hoitamista ja näin ollen eivät sisälly asiakkaalta laskutettaviin tunteihin.

Täyden korvauksen toimeksiantojen osuus (%) tehollisesta työajasta

täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamiseen käytetty aika
tehollinen kokonaistyöaika

Oikeusaputoimistojen kokonaiskustannukset

Laskentamallissa kustannukset tuotetaan edelleen työajankirjaus- ja toimintolaskentajärjestelmällä nykyisten säännösten mukaisesti. Järjestelmän työajankirjaussovellus olisi edelleen käytössä kaikissa toimistoissa.

Laskentamallissa täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamisen käytetyn työajan osuus tehollisesta työajasta kohdistetaan kokonaiskustannuksiin. Tällä saadaan tietää, mikä osuus kokonaiskustannuksista aiheutuu täyden korvauksen asioiden hoitamisesta. Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden osuus kokonaiskustannuksista

Oikeusaputoimistojen kokonaiskustannukset *
täyden korvauksen %-osuus tehollisesta työajasta

Kustannusvastaavuusprosentti

Kustannusvastaavuusprosentti saadaan jakamalla täyden korvauksen asiakkaiden maksamat palkkiot palvelun tuottamisesta aiheutuvilla kustannuksilla. Täyden korvauksen asiakkaiden maksamat suoritukset kirjautuvat liikekirjanpidontilille Tuotot kotitalouksilta 3021.

Kustannusvastaavuusprosentti

Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden tuotot

Täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannukset

Työryhmän näkemyksen mukaan laskentamalli, jossa täyden korvauksen toiminnan kustannukset kohdistuvat kokonaiskustannuksiin todellisen tehdyn työajan mukaan on luotettavaa, koska

- Toimeksiannon hoitamiseen käytetty aika perustuu todelliseen asiakkaalta laskutettavaan palkkioon, joka sisältää kaikki toimeksiannon hoitamisesta aiheutuvat kustannukset
- Työajankirjausjärjestelmän henkilötyövuodet perustuvat todelliseen työaikaan ja työajankirjauksissa eritellään substanssityöhön kohdistuva työaika

Esimerkki uuden kustannusvastaavuuden laskentamallin perusteista on liitteessä 5.

4.3.1 Työryhmän esitys

Työryhmän mielestä täyden korvauksen asiakkaiden toimeksiantojen hoitamiseen käytetty aika tulisi raportoida asiankäsittelyjärjestelmästä (Romeo). Asiankäsittelyjärjestelmästä saatava tieto on ensinnäkin luotettavaa, koska se perustuu asiakkaan laskutukseen. Toiseksi tieto sisältää myös oikeusavustajan ja kansliahenkilökunnan työpanoksen. Kolmanneksi asiakkaan toimeksianto hoidetaan samassa järjestelmästä asian kirjaamisesta toimeksiannon päättymiseen asti. Neljänneksi asianhallintajärjestelmä on käytössä Kiekuun siirtymisen jälkeenkin.

Työryhmän käsityksen mukaan uuden laskentamallin käyttöönoton edellytyksenä on jatkotyön yhteydessä toteuttaa mietinnössä esitettyjen suositusten ”työryhmän suositus” mukaiset kehittämistoimenpiteet. Työryhmän laatima kustannusvastaavuuslaskelma (liite 5) perustui järjestelmistä saataviin nykyisiin tietoihin. Erityisesti asiankäsittelyjärjestelmästä saatua tietoa työryhmä joutui analysoimaan ja arvioimaan, joka on vaikuttanut laaditun laskelman luotettavuuteen. Työryhmän näkemyksen mukaan ehdotettu uusi laskentamalli on käyttökelpoinen, kun järjestelmistä saatava tiedon luotettavuus voidaan varmistaa.

Uusi laskentamalli on selkeä ja yksinkertainen myös oikeusaputoimistojen käyttöön. Kustannusvastaavuuslaskelmien laadinta varten olisi suositeltavaa, että laskentaan tarvittavat tiedot olisivat säännöllisesti raportoitavissa työajankirjaus- ja toimintolaskentajärjestelmästä ja asianhallintajärjestelmästä esimerkiksi kaksi kertaa vuodessa (tilanteesta 30.6 ja 31.12).

LIITE 1. Täyden korvauksen asiakkailta perittävät tuntipalkkiot toimistoittain
(ilman arvonlisäveroa)

Helsingin oikeusapupiiri

Helsingin oikeusaputoimisto	170 euroa
Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto	180 euroa
Keski-Uudenmaan oikeusaputoimisto	200 euroa
Länsi-Uudenmaan oikeusaputoimisto	170 euroa

Itä-Suomen oikeusapupiiri

Etelä-Savon oikeusaputoimisto	150 euroa
Kainuun oikeusaputoimisto	160 euroa
Keski-Savon oikeusaputoimisto	145 euroa
Pohjois-Karjalan oikeusaputoimisto	150–190 euroa
Pohjois-Savon oikeusaputoimisto	140–150 euroa

Kouvolan oikeusapupiiri

Kymenlaakson oikeusaputoimisto	200 euroa
Lappeenrannan oikeusaputoimisto	180 euroa
Päijät-Hämeen oikeusaputoimisto	200 euroa

Rovaniemen oikeusapupiiri

Kemi-Tornion oikeusaputoimisto	150 euroa
Lapin oikeusaputoimisto	140–150 euroa
Oulun oikeusaputoimisto	170 euroa
Rovaniemen oikeusaputoimisto	150–170 euroa
Ylivieskan oikeusaputoimisto	150 euroa

Turun oikeusapupiiri

Ahvenanmaan oikeusaputoimisto	200 euroa
Kankaanpään oikeusaputoimisto	130 euroa
Kanta-Hämeen oikeusaputoimisto	180 euroa
Pirkanmaan oikeusaputoimisto	177 euroa
Rauman oikeusaputoimisto	160–180 euroa
Tampereen oikeusaputoimisto	180 euroa
Turun oikeusaputoimisto	180 euroa
Varsinais-Suomen oikeusaputoimisto	180 euroa

Vaasan oikeusapupiiri

Etelä-Pohjanmaan oikeusaputoimisto	160–180 euroa
Keski-Suomen oikeusaputoimisto	160–200 euroa
Keski-Pohjanmaan ja Pohjanmaan oikeusaputoimisto	160–180 euroa
Porin oikeusaputoimisto	180 euroa

Lähde: OM

LIITE 2. Täyden korvauksen toimeksiantojen kokonaispalkkiot toimistoittain

Vuosi 2013	Asiamäärä	Peritty palkkio (euroa)	Asiakohtainen palkkio (keskimäärin)
Helsingin oikeusapupiiri	118	51 260	434
Helsinki	14	9 481	677
Itä-Uudenmaa	25	10 055	402
Järvenpää (1.1.2014 Keski-Uudenmaa)	17	8 030	472
Länsi-Uudenmaa	62	23 694	382
Itä-Suomen oikeusapupiiri	878	381 216	434
Iisalmi (1.1.2014 Pohjois-Savo)	35	11 700	334
Kainuu	260	116 588	448
Keski-Savo	51	25 674	503
Kuopio (1.1.2014 Pohjois-Savo)	188	71 070	378
Mikkeli (1.1.2014 Etelä-Savo)	14	9 847	703
Pohjois-Karjala	288	124 110	431
Savonlinna (1.1.2014 Etelä-Savo)	42	22 227	529
Kouvolan oikeusapupiiri	63	66 112	1 049
Hyvinkää (1.1.2014 Keski-Uudenmaa)	8	8 836	1 105
Kotka (1.1.2014 Kymenlaakso)	18	12 050	669
Kouvola (1.1.2014 Kymenlaakso)	5	1 323	265
Lahti (1.1.2014 Päijät-Häme)	27	39 561	1 465
Lappeenranta	5	4 342	868
Rovaniemen oikeusapupiiri	734	259 006	353
Kemi-Tornio	172	49 588	288
Lappi	259	61 540	238
Oulu	35	21 548	616
Oulunseutu (1.1.2014 Oulu)	84	19 174	228
Rovaniemi	89	46 285	520
Ylivieska	95	60 871	641

Vuosi 2013	Asiamäärä	Peritty palkkio (euroa)	Asiakohtainen palkkio (keskimäärin)
Turun oikeusapupiiri	490	297 781	608
Ahvenanmaa	13	8 344	642
Kankaanpää (1.1.2015 Satakunta)	57	32 630	572
Kanta-Häme	32	14 996	469
Pirkanmaa	118	78 292	663
Rauma	102	42 807	420
Tampere	43	41 820	973
Turku (1.1.2015 Varsinais-Suomi)	30	27 192	906
Varsinais-Suomi	95	51 700	544
Vaasan oikeusapupiiri	723	397 819	550
Etelä-Pohjanmaa	108	81 845	758
Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	288	134 584	467
Keski-Suomi	110	52 032	473
Pori (1.1.2015 Satakunta)	217	129 358	596
Yhteensä	3 006	1 453 194	483

Lähde: Oikeusaputoimistojen asianhallintajärjestelmä (Romeo) ja oikeusministeriön talousraportointi (BO)

LIITE 3. Oikeusaputoimistojen päätoiminnot ja tukitoiminnot

PÄÄTOIMINNOT 1.4.2010

TOIMINTOKETJUT

311 Oikeusaputoimi

TOIMINNOT

31100

- Ajanvaraus
- Asiakkaan vastaanotto ja asiakaskortin täyttö
- Mahdollinen ohjaus toiseen toimistoon

31200 Taloudellinen selvitys

31300 Oikeusapupäätös

31350 Puhelinneuvonta

- Julkisten oikeusavustajien antama oikeudellinen puhelinneuvo.
- Toimintoa käyttävät vain ne toimistot, jotka ovat mukana oikeudellisessa puhelinneuvonta kokeilussa
- Puhelinneuvo kohdistetaan projektille 94006 oikeudellinen neuvontakokeilu.

31400 Oikeudellinen neuvo

31450 Oikeusapuohjaus

31500 Asiakirjan laatiminen

31600 Muu toimenpide

- Neuvottelu
- Kirjelmät
- Hallintoviranomaisen käsittely.

31650 Avustaminen toimituksessa

31700 Käräjäoikeus, kirjallinen käsittely

- Kirjaaminen
- Rekisteröinti

31800 Käräjäoikeus, suullinen käsittely

- Korvaa toiminnon 31900 käräjäoikeus pääkäsittely.

32100 Käsittely hovioikeudessa

- Kirjallinen käsittely
- Suullinen pääkäsittely

32200 Käsittely Kk:ssa

- Kirjallinen valmistelu
- Pääkäsittely

32300 Hallinto-oikeus- ja erityistuomioistuinkäsittely

- Kirjallinen valmistelu
- Suullinen valmistelu
- Pääkäsittely

32400 Käsittely KHO:ssa

- Kirjallinen valmistelu
- Pääkäsittely

32500 Jälkityöt

- Asiakirjojen postitus
- Arkistointi
- Tilastointi

32600 Kaupanvahvistus

TUKITOIMINNOT 1.1.2011 ALKAEN

991 Tukitoiminnot

99100 Johtaminen ja esimiestehtävät

- Viraston, osaston tai yksikön johtaminen
- Johtoryhmän kokoukset
- Tulos ja kehityskeskustelut
- Muut johtamiseen ja esimiestyöhön liittyvät asiat

99110 Sisäinen hallinto

- Yleishallinto, sisäinen valvonta ja tarkastus
- Strategia, suunnittelu- ja seuranta-asiakirjojen laatiminen
- Viraston, osaston tai yksikön kokoukset
- Henkilöstökokoukset
- Luottamusmiesasiat
- Yleisen sähköpostin yms. läpikäynti (esim. lomajakson jälkeen)

99202 Taloushallinto

- Hankintatoimi: hankintojen suunnittelu ja valmistelu, hintatiedustelut, tarjouspyynnöt, tarjousten käsittely, tilausten tekeminen, tavaran vastaanotto ja tarkastus
- Ostolaskujen tiliöinti, numero- ja asiatarkastus sekä hyväksyminen
- Kuittien arkistointi, kopiointi ja lähetys palvelukeskukseen
- Matkasuunnitelman ja -määräyksen laadinta ja hyväksyminen
- Matkalaskun laadinta, tiliöinti, asiatarkastus ja hyväksyminen
- Taloussuunnittelu; toiminta- ja taloussuunnitelman laatiminen, budjetointi
- Toiminnan ja talouden raportointi
- Taloushallinnon yhteyshenkilön tehtävät
- Käteismaksujen vastaanotto ja kuittien laadinta
- Asiakkaiden ja laskutustietojen syöttö myyntireskontraan
- Laskujen tulostus ja lähetys asiakkaille
- Myyntitositteiden laadinta, numero- ja asiatarkastus sekä hyväksyminen
- Myyntitositteiden arkistointi
- Kassanhoito, täsmäyttäminen ja kassakirjanpito
- Varojen tilitys pankkitilille
- Kassanvaroja koskevien muistiotositteiden laadinta, numero- ja asiatarkastus sekä hyväksyminen

99300 Henkilöstöhallinto

- Henkilöstön rekrytointi
- Henkilöstön perustiedot
- Palkkaus ja palvelussuhdeasiat
- Lomahakemusten ja poissaolojen käsittely
- Henkilöstöhallinnon yhteyshenkilön tehtävät

99400 Sisäiset palvelut

- Puhelinkeskuspalvelut, kopioinnit, postit, faksit, siivous (oma hlökunta), arkiston hoito, kahvitukset ja vahtimestaripalvelut

99500 Henkilöstön kehittäminen

- Koulutettavana toimiminen
- Ilmoittautuminen ja osallistuminen koulutukseen
- Koulutusmateriaaliin tutustuminen
- Koulutusmatkapalveluiden tilaukset
- Omaehtoinen ammattitaidon kehittäminen esim. ammattikirjallisuuden avulla

99505 Koulutuksen suunnittelu ja toteutus

- Kouluttajana/luennoitsijana toimiminen
- Koulutusasioihin liittyvä suunnittelu ja koulutuksen valmistelu
- Koulutettavien valinta
- Koulutusmateriaalin valmistelu

99510 Hallinnonalan muu kehittäminen

- Hallinnonalan muu kehittäminen mm. OM:n asettamiin työryhmiin osallistuminen

99515 Työhyvinvointi

- Työhyvienvointiin ja työkyvyn ylläpitoon liittyvät tehtävät ja tapahtumat
- Työyhteisön kehittäminen
- Yhteistoiminta, työsuojelu- ja tasa-arvoasiat
- Työterveyspalvelut
- Virkistystilaisuudet

99600 Tietohallinto

- Esim. opastus tietokoneen, puhelimen ja VoIP:n käytössä
- Ohjelmien salasanan jumittuminen yms.
- Esim. puhelinvaihteen hoitaminen
- Tietokoneohjelmien, puhelimen ja tulostimen asennukseen liittyvät tehtävät
- Eri järjestelmien tunnuksien ja käyttöoikeuksien hallintaan liittyvät tehtävät (silloin kun ne eivät kuulu päätoiminnoille)

99700 Tiedotus

- Viraston ja yksikön sisäinen ja ulkoinen tiedotus
- Toiminta- ja vuosikertomusten laadinta
- Yhteydet tiedotusvälineisiin
- Esittelytilaisuudet

99725 Tietopalvelu

- Kirjastonhoito, informaation tehtävät

99750 Käräjämatkat

- Asian valmisteluun tai käsittelyyn liittyvän istuntopaikalle matkustamiseen käytetty matkustusaika odotusaikoihin.
- Toiminto käytössä pääasiassa käräjäoikeuksissa ja hovioikeuksissa

99800 Poissaolo

- Toiminnolle ei tehdä kirjauksia, vaan poissaolotiedot kohdentuvat automaattisesti tallennusvaiheessa
- Poissaoloon kohdistuvat mm. sairaus- ja vuosilomapoissaolot
- Poissaoloihin ei kohdistu koulutuksen ja virkamatkojen poissaolot eivätkä myöskään ylityö- ja saldovapaat, näihin kuuluva työaika kirjataan ao. toiminnoille

Koulutusaika kirjataan tilaisuuden keston mukaan ja muiden tilaisuuksien osalta kirjataan normaalin virkapäivän mukainen aika (muutoin matkakohteessa vietettyä aikaa ei kirjata).

Lähde: OM

LIITE 4. Toimistojen täyden korvauksen oikeusapupalveluiden maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus vuonna 2013

Oikeusaputoimisto	Kokonais- kustannukset	Täyden korvauksen asioiden osuus kustannuksista (7,1 %)	Täyden korvauksen asioiden tuotot	Kustannus- vastaavuus-%
Kanta-Häme	630 086	44 736	14 996	34 %
Kankaanpää (1.1.2015 Satakunta)	427 294	30 338	32 630	108 %
Pori (1.1.2015 Satakunta)	953 426	67 693	129 358	191 %
Rauma	520 477	36 954	42 807	116 %
Tampere (1.1.2014 Pirkanmaa)	888 801	63 105	41 820	66 %
Pirkanmaa	1 367 714	97 108	78 292	81 %
Turku (1.1.2015 Varsinais-Suomi)	790 206	56 105	27 192	48 %
Varsinais-Suomi	1 382 198	98 136	51 700	53 %
Ahvenanmaa	151 653	10 767	8 344	77 %
Keski-Suomi	1 241 138	88 121	52 032	59 %
Etelä-Pohjanmaa	1 002 656	71 189	81 845	115 %
Keski-Pohjanmaa ja Pohjanmaa	1 477 164	104 879	134 584	128 %
Ylivieska	494 024	35 076	60 871	174 %
Iisalmi (1.1.2014 Pohjois-Savo)	281 163	19 963	11 700	59 %
Pohjois-Karjala	986 705	70 056	124 110	177 %
Kainuu	512 823	36 410	116 588	320 %
Kuopio (1.1.2014 Pohjois-Savo)	847 001	60 137	71 070	118 %
Mikkeli (1.1.2014 Etelä-Savo)	515 308	36 587	9 847	27 %
Savonlinna (1.1.2014 Etelä-Savo)	341 097	24 218	22 227	92 %
Keski-Savo	561 432	39 862	25 674	64 %
Länsi-Uusimaa	1 622 627	115 207	23 694	21 %
Helsinki	1 773 912	125 948	9 481	8 %
Hyvinkää (1.1.2014 Keski-Uudenmaa)	371 338	26 365	8 836	34 %
Järvenpää (1.1.2014 Keski-Uudenmaa)	682 744	48 475	8 030	17 %
Itä-Uudenmaa	897 035	63 689	10 055	16 %
Kotka (1.1.2014 Kymenlaakso)	453 337	32 187	12 050	37 %
Kouvola (1.1.2014 Kymenlaakso)	293 305	20 825	1 323	6 %
Lahti (1.1.2014 Päijät-Häme)	815 167	57 877	39 561	68 %
Lappeenranta	405 630	28 800	4 342	15 %
Kemi-Tornio	588 610	41 791	49 588	119 %
Oulu	629 359	44 684	21 548	48 %
Oulunseutu (1.1.2014 Oulu)	901 020	63 972	19 174	30 %
Rovaniemi	685 718	48 686	46 285	95 %
Lappi	663 973	47 142	61 540	131 %
Yhteensä	26 156 141	1 857 086	1 453 194	78 %

LIITE 5. Esimerkki uuden kustannusvastaavuuden laskentamallin perusteista
Laskelma perustuu osittain arvioon

Henkilöstöryhmä: Oikeusavustajat ja kansliahenkilökunta

1. Tehollinen työaika tunteina (tehollinen työaika ei sisällä sairaus- ja muita poissaoloja) Henkilötyövuosilaskentaan tarvitaan tietoa * työpäivien lukumäärä/vv * työaika päivässä/h * oikeusavun substanssiin (päätoiminnot) kohdistuneet henkilötyövuodet (Tarmo)	450 308 tuntia
2. Täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamiseen käytetty aika (Romeo)	16 132 tuntia
3. Täyden korvauksen toimeksiantojen osuus tehollisesta työajasta (täyden korvauksen toimeksiantojen hoitamiseen käytetty aika/tehollinen työaika tunteina)	3,58 %
4. Täyden korvauksen toimeksiantojen osuus oikeusavun kokonaiskustannuksista (oikeusaputoimistojen kokonaiskustannukset*täyden korvauksen %-osuus tehollisesta työajasta) - oikeusapupalveluiden kokonaiskustannukset (TP13) - täyden korvauksen %-osuus	1 020 780 euroa 28 494 000 euroa 3,58 %
5. Kustannusvastaavuusprosentti (tuotot/kustannukset) - täyden korvauksen oikeusapupalveluiden tuotot (TP13) - täyden korvauksen oikeusapupalveluiden kustannukset	145 % 1 478 710 euroa 1 020 780 euroa

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

ISSN-L 1798-7105
ISBN 978-952-259-380-1 (PDF)

Oikeusministeriö
PL 25
00023 VALTIONEUVOSTO
www.oikeusministerio.fi

Justitieministeriet
PB 25
00023 STATSRÅDET
www.oikeusministerio.fi